

Halina Różańska

Strojec, gm. Kampinos, woj.
warszawskie

Informator Archeologiczny : badania 9, 49-50

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

We wschodniej części wykopu, poza zasięgiem występowania obiektów kultury ceramiki wstęgowej rytej odsłonięto 8 jam z materiałami kultury pucharów lejkowatych. Większość z nich zawierała ślady palenisk niekiedy zbudowanych z kamieni i skorup potłuczonych naczyń, dwie stożkowato rozszerzające się ku dnu przeznaczone były może do przechowywania zapasów pożywienia. Odsłonięto również kilka śladów po wbitych w ziemię słupach. W obiektach znaleziono bardzo dużo ceramiki, w tym unikalne nad górną Odrą kubki z uchami typu ansa lunata, łyżkę, kilka glinianych przęślików, narzędzia kamienne i niezbyt liczne krzemienne, przepalone kości zwierzęce. Inwentarz ten może wiązać odkryty fragment osiedla z późną fazą kultury pucharów lejkowatych, z jej grupą południową.

Badania będą kontynuowane.

STROJEC, gm. Kampinos
woj. warszawskie

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Badania prowadziła mgr Halina Różańska. Finansowało PMA w Warszawie. Drugi sezon badań. Osada neolityczna.

Eksplorację stanowiska rozpoczęto w roku 1974 na skutek meldunku o odkrywaniu tutaj grobów budowanych z płyt kamiennych i popielnic z kośćmi. Wynikiem prac było odkrycie zdewastowanej - pustej według oświadczenia odkrywcy - konstrukcji kamiennej, paleniska zinterpretowanego jako miejsce kremacji oraz naczynia usytuowanego w piasku. Naczynie miało trzy uszka, zdobione było u nasady szyjki dookołnym rzędem dołków, powierzchnia w partiach dolnych wykazywała chropowacenie. Forma sugerowała przynależność do kultury grobów kloszowych.

W sezonie 1975 odsłonięto 80 m² powierzchni o głębokości 1,20 m. Zannotowano nienaruszoną i pozbawioną wszelkiego wyposażenia konstrukcję kamienną, analogiczną do znanych na cmentarzyskach kultury pomorskiej, palenisko otoczone kamieniami, wyłożone polepą i węglem drzewnym jak również dużą ilość ułamków ceramiki, rozcieracz kamienny, przęślik, fragment oeselki i nóż krzemienisty, zebrano też kilkanaście niecharakterystycznych krzemieni. Wszystkie te przedmioty wystąpiły w warstwie. Skrzynia i palenisko, podobnie jak w roku ubiegłym usytuowane były blisko siebie.

Materiał ceramiczny typowy jest dla kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych, reprezentantem tej ostatniej, jak wykazała szczegółowa analiza, wprawdzie nietypowym, jest naczynie z trzema uszkami i dołkami w partii górnej.

Na stanowisku w Strojcu mamy niewątpliwie do czynienia z osadnictwem neolitycznym. Po zostaje jednak dalej do wyjaśnienia rola i przynależność kulturowa konstrukcji kamiennych i palenisk. Interpretacja zasygnalizowanych zjawisk wymaga dalszych badań z udziałem specjalisty zajmującego się problematyką młodszej epoki kamienia na tych terenach.

Materiały znajdują się w PMA w Warszawie.

SZARBIA, gm. Skalbierz
woj. kieleckie
Stanowisko 2

Zakład Archeologii Małopolski
Instytutu Historii Kultury
Materialnej PAN w Krakowie,
State University of New York
w Buffalo, USA

Badania prowadził mgr Jacek Rydzewski pod naukowym kierownictwem prof. dr. Sarunasa Milisauskasa i doc. dr. Jana Machnika. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pucharów lejowatych.

Badania miały charakter sondażowy i były przeprowadzone w ramach szerszego programu badawczego, związanego z mikroregionem osadniczym kultury pucharów lejowatych w dorzeczu środkowej Nidzicy. Stanowisko znajduje się niedaleko /około 1,5 km/ od wielkiej osady tej samej kultury w Bronocicach /por. BRONOCICE w niniejszym tomie "Informatora"/, będącej niewątpliwie głównym punktem wspomnianego mikroregionu. Zajmuje ono niewielkie, odosobnione wzniesienie w brzeżnej strefie wysoczyzny ponad doliną Nidzicy.

W rozmieszczeniu wykopów posłużono się wynikami obserwacji powierzchniowej, dokonanej tu w 1973 roku. Założono więc trzy wykopy /z czego rozkopano dwa/ w centrum i w przygranicznych strefach występowania materiału powierzchniowego. Odsłonięta przestrzeń /1,5 ara/ ujawniła pozostałości niewielkiej, krótkotrwałej osady kultury pucharów lejowatych, ze śladami jak się wydaje - osadnictwa sezonowego. Za taką interpretacją przemawia charakter odkrytych obiektów /16 jam/ w większości bardzo płytkich, niewielkich rozmiarów, z kilkoma wypadkami stratygrafii i z minimalną ilością zabytków. Wydobyty materiał nie jest zbyt charakterystyczny; można ogólnie datować do na środkową fazę omawianej kultury.

Na terenie osady odkryto też grób ludzki szkieletowy /pozycja skurczona na prawym boku, na osi północ-południe, bez wyposażenia. Układ szkieletu może sugerować związki z kulturą ceramiki sznurowej.

Badania nie będą kontynuowane.